

LAUSUNTO VN/13915/2025 ja VN/13915/2025-MMM-1, MAA- JA MET- SÄTALOUSMINISTERIÖN HEDELMÄ- JA MARJAKASVIEN TAI- MIAINEISTOISTA ANNETTujen ASETUSTEN MUUTTAMISEKSI

Marjan- ja hedelmänviljelyssä laadukas taimiaineisto on tärkeä tekijä sekä ammattiviljelijöille että harrastajille. Varmennettu taimituotanto käynnistyi Suomessa 1970-luvun lopussa tutkimuksen, kasvintarkastuksen ja asiasta kiinnostuneiden taimistojen yhteistyönä. Säädösten ja menettelyjen uudistaminen muutaman vuoden välein pitää järjestelmän ja sen kasvinterveystilanteen ajan tasalla.

Vuosien mittaan Euroopan Unioni on ottanut vastuun toiminnan sääntelystä ja harmonisoinut mm. hedelmä- ja marjakasvien varmennettua taimiaineistoa koskevia direktiivejä. Jotta toiminnan korkea laatu säilyy jatkossakin, asetusten päivittäminen on tervetullut.

EU:n liittyminen ja kaupan vapautuminen on tuonut Suomeen uusia viljelykasveja. Omenapuiden viljely lisääntyi Ahvenanmaalla heti EU:n liittymisen jälkeen ja uutena viljelykasvina alettiin viljellä myös päärynöitä. Muutaman vuoden kuluttua Ahvenanmaalla tavattiin päärynöissä karanteenituhooja tulipoltetta. Sen esiintymä saatiin hävitettyä nopeasti ja järjestelmä osoitti toimivuutensa. Ammattiviljelmillä kasvintuhoojien uhkat osataan ottaa vakavasti ja pystytään torjumaan.

Suomeen on viimeisinä vuosikymmeninä alkanut tulla myös muita uusia viljelykasveja. Pensasmustikka on jo vakiintunut kaupallisesti viljeltynä pensasmarjana Suomessa, hunajamarja eli makeasinikuusama (*Lonicera caerulea* L. var. *kamtschatica*) on alkanut yleistyä ja viiniäkin viljellään Etelä-Suomessa. Luumut, persikat ja aprikoosit ovat uusia harrastajien viljelykohteita. Uusimpana kiinnostuksen kohteena ovat pähkinät, joiden viljelyä edistämään on perustettu seurakin, jonka tavoitteena on käynnistää maassamme kaupallinen pähkinöiden tuotanto.

Puutarhamatkailu ja uuden kokeilu on saavuttanut suosiota puutarhaharrastajien keskuudessa. Taimia hankitaan yleensä ulkomailta, koska suomalaista taimituotantoa ei ole saatavilla ja taimien edullinen hinta on suuri houkutus. Taimien tuonti sisältää omat riskinsä, koska kaupanpäällisinä voi tulla uusia kasvintuhoojia. Kasvussa on taas omatarveviljely, jota voidaan harjoittaa kotipihoilla, siirtolapuutarhoissa, parvekkeilla ja kerrostalojen katoilla.

Maa- ja metsätalousministeriön esittämien asetusten kasvintuhoojien liitteiden varmennetun taimiaineiston muutokset koskevat ammattimaista taimien ja varmennettua lisäysaineistojen tuotantoa eivätkä suoraan koske puutarhaharrastajia, joita Puutarhaliitto nykyisellään edustaa. Myös hedelmäkasvien taimiaineistoja ja niiden toimenpiteitä koskevat muutokset ovat ammattimaisen taimitarhatuotannon asia.

Maa- ja metsätalousministeriön nyt esittämät muutokset asetuksiin (399/2020) ja (398/2020) ovat EU:n Komission täytäntöönpanodirektiivin (EU) 2025/145 mukaiset ja oikaisevat kyseisen täytäntöönpanodirektiivin virheen koskien *Candidatus Phytoplasma prunorum* Seemüller & Schneider-tuhoojaa koskevia toimenpiteitä.

puutarhaliitto
TRÄDGÅRDSFÖRBUNDET

Tärkeä muutos on tupakan rengaslaikkuviruksen ja tomaatin rengaslaikkuviruksen siirto karanteenituhoojien luettelosta hedelmäkasvien laatutuhoojien luetteloon.

Tupakan rengaslaikkuvirus ja sitä koskevat laatutuhojen toimenpiteet on lisätty *Vaccinium* L. kasvisuvulle. Tomaatin rengaslaikkuvirus ja sitä koskevat laatutuhoojien toimenpiteet on lisätty *Malus* Mill., *Prunus* L., *Vaccinium* L., ja *Rubus* L. kasvisuville.

Esitetyt muutokset asetuksiin riittänevät saattamaan kasvinterveydellisen tilanteen ja toimenpiteet ajan tasalle.

Kasvintarkastus, tutkimus, testimenetelmät ja tuholais- ja tautitutkimus ovat edelleen avainasemassa. Pelkkä asetus tai asetukset eivät riitä, pitää olla riittävät resurssit tekemään valvontaa ja neuvontaa. Tulee uusia kasvintuhoojia ja uusia viljelykasveja. Neuvontaa tarvitaan sekä viljelijöille että myös harrastajille. Kasvintuhoojien oireiden tunnistaminen pitää osata ja osata seurata niiden esiintymistä. Ongelmat pitäisi osata tunnistaa. Jos aiheuttajaa ei itse tunnista, pitäisi tietää, mistä saa apua.

Puutarhaliitto ry

puutarhaliitto@puutarhaliitto.fi